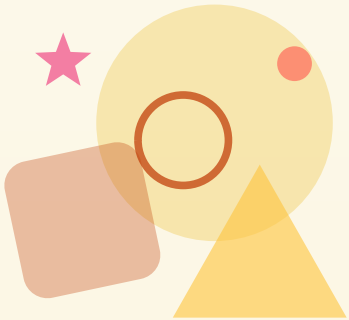
Talim Noktası.

6. Sınıf

Sosyal Bilgiler

Temel hak ve sorumluluklar

4. Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz · Konu 08 · Konu Anlatımı

Temel hak ve sorumluluklar

Yaşayan Demokrasimiz · Konu 08

Bu temada neler var?

1 Hak ve Sorumluluk 4
2 Anayasamızda Temel Haklar ve Ödevler 6
3 Hak ve Sorumluluk Dengesi 9
4 Hak Arama ve Dilekçe Hakkı 12
★ Konu Testi 16
★ Cevap Anahtarı 18

Okul kütüphanesinde sessizce kitap okumak isteyen bir öğrenci ile yüksek sesle sohbet eden bir grup düşünün. İki taraf da kütüphaneyi kullanma hakkına sahiptir. Peki kimin hakkı korunmalıdır? Bu sorunun cevabı, hak ve sorumluluk arasındaki dengede gizlidir. Bu konuda ailede, okulda ve ülkemizde sahip olduğunuz hakları ve bu haklarla birlikte gelen sorumlulukları öğreneceksiniz. Hak ve sorumlulukların toplumsal düzeni nasıl koruduğunu inceleyecek, haklarınızı yasal yollarla nasıl arayabileceğinizi keşfedeceksiniz.

Bu bölümde

- Ailede, okulda ve yakın çevrede sahip olduğunuz hak ve sorumluluklara örnekler vereceksiniz.
- Anayasamızın "Temel Haklar ve Ödevler" bölümünü inceleyeceksiniz.
- Hak ve sorumluluk dengesinin toplumsal düzendeki önemini yorumlayacaksınız.
- Bir metindeki ana düşünceyi anlamını değiştirmeden kendi cümlelerinizle ifade edeceksiniz.
- Dilekçe hakkının önemini ve dilekçenin nasıl yazıldığını öğreneceksiniz.

Anahtar kavramlar

hak · özgürlük · sorumluluk · ödev · anayasa · temel haklar · toplumsal düzen · adalet · eşitlik · dilekçe hakkı

Etkinlik 1

Ön değerlendirme: Ne biliyorsunuz?

Doğru ifadelerin yanına **D**, yanlış ifadelerin yanına **Y** yazınız. Yanlış bulduğunuz ifadeyi düzelterek yeniden yazınız.

1. Eğitim almak her çocuğun hakkıdır.
2. Bir hakkı kullanırken başkalarının haklarını düşünmek gerekmez.
3. Anayasa, bir ülkenin en temel hukuk kurallarını içeren belgedir.
4. Dilekçeyi yalnızca yetişkinler yazabilir; öğrenciler bir kuruma yazılı öneri iletemez.
5. Kurallara uymak toplumda düzenin korunmasına yardım eder.

Zorlandıysanız: Eğitim hakkı Anayasamızda yer alır ve hiç kimse bu haktan yoksun bırakılamaz. Hakkımızı kullanırken başkalarının haklarına zarar vermemeliyiz. Anayasa, devletin yönetim biçimini ve vatandaşların temel haklarını belirleyen en üst hukuk belgesidir. Öğrenciler de okul yönetimine ya da ilgili kurumlara dilek ve önerilerini yazılı olarak iletebilir.

1 Hak ve Sorumluluk

Her insan doğduğu andan itibaren bazı haklara sahiptir. Yaşamak, korunmak, eğitim almak ve sağlık hizmetlerinden yararlanmak bunlardan bazılarıdır. Ancak haklar tek başına bir toplumu ayakta tutmaz. Herkesin hakkını kullanabilmesi için herkesin sorumluluklarını da yerine getirmesi gerekir.

Tanım Hak ve sorumluluk

Kişinin sahip olduğu, kanunlarla korunan ve başkalarının saygı göstermesi gereken yetkiye hak denir. Kişinin kendisine, ailesine, çevresine ve topluma karşı yerine getirmesi gereken görevlere ise sorumluluk denir.

Hak ve sorumluluk bir madalyonun iki yüzü gibidir. Okulda eğitim alma hakkınız vardır. Bu hakla birlikte derse hazırlıklı gelmek ve arkadaşlarınızın öğrenmesine engel olmamak gibi sorumluluklarınız da vardır. Aşağıdaki tabloda farklı ortamlardaki hak ve sorumluluklara örnekler verilmiştir.

Notlarım

Ailede, okulda, yakın çevrede ve ülkede hak ve sorumluluklar

	Hak	Sorumluluk
Ailede	Sevgi, bakım ve korunma görmek	Ev işlerine yardım etmek, aile bireylerine saygı göstermek
Okulda	Eğitim almak, güvenli bir ortamda öğrenmek	Okul kurallarına uymak, okulun eşyalarını korumak
Yakın çevrede	Parkı, kütüphaneyi ve spor alanını kullanmak	Ortak alanları temiz tutmak, komşuları rahatsız etmemek
Ülkede	Sağlık hizmeti almak, düşüncesini açıklamak	Kanunlara uymak, vergi ödemek

Örnek 1: Bir hak, bir sorumluluk

Soru: Okul kütüphanesi, öğrencilere iki hafta süreyle kitap ödünç vermektedir. Bu durumda öğrencilerin hakkı ve sorumluluğu nedir? Sorumluluk yerine getirilmezse ne olur?

Çözüm: Öğrencilerin hakkı, kütüphaneden ücretsiz kitap ödünç almaktır. Sorumlulukları ise kitabı sağlam ve temiz tutmak, süresi dolunca geri getirmektir. Kitaplar zamanında getirilmezse ya da yıpratılırsa başka öğrenciler o kitapları okuyamaz. Yani bir kişinin sorumluluğunu yerine getirmemesi, başkalarının hakkını kullanmasını engeller.

Ne öğrendik?

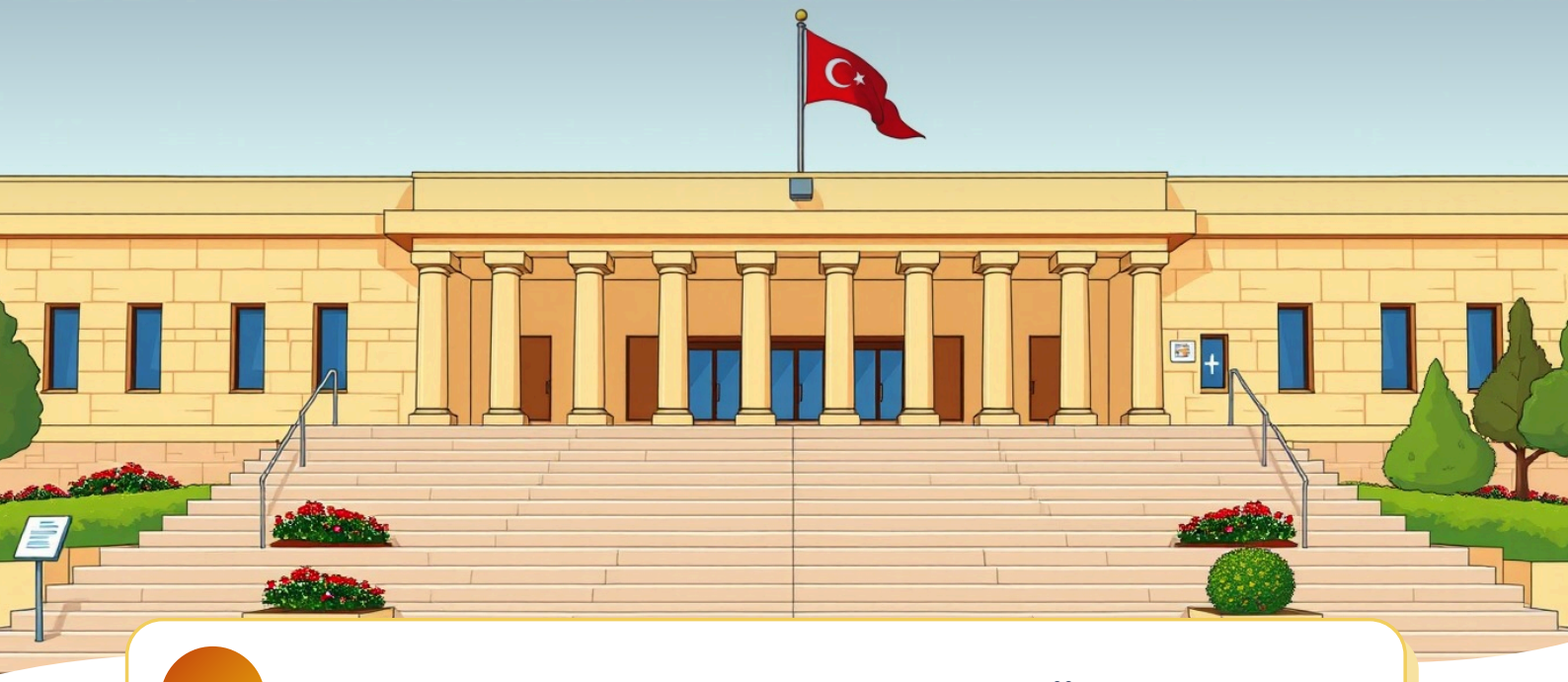
1. Evde sahip olduğunuz bir hakkı ve bu hakla ilgili bir sorumluluğunuzu yazınız.

2. Okul bahçesini kullanma hakkı size hangi sorumlulukları yükler?

3. Hak ile sorumluluk neden birbirini tamamlar? Bir örnekle açıklayınız.

4. Aşağıdakilerden hangisi bir öğrencinin okuldaki sorumluluklarından biridir?

A) Eğitim almak
B) Okulun eşyalarını korumak
C) Kütüphaneden kitap almak
D) Okul bahçesinde oynamak

2 Anayasamızda Temel Haklar ve Ödevler

Bir ülkedeki bütün kanunlar anayasaya uygun olmak zorundadır. **Anayasa**, devletin yönetim biçimini, devlet organlarının görevlerini ve vatandaşların temel haklarını belirleyen en üst hukuk belgesidir. Bugün yürürlükte olan anayasamız 1982 yılında halkoylamasıyla kabul edilmiştir.

Anayasamızın ikinci kısmının adı "Temel Haklar ve Ödevler"dir. Anayasamızın 12. maddesine göre herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Aynı maddeye göre bu haklar, kişinin ailesine, topluma ve öteki insanlara karşı taşıdığı ödevleri ve sorumlulukları da kapsar. Yani Anayasa hakları güvence altına alırken bu haklarla birlikte gelen ödevleri de belirler.

Tanım Temel haklar

Her insanın yalnızca insan olduğu için sahip olduğu, başkasına devredilemeyen ve vazgeçilemeyen haklara temel haklar denir. Temel haklar ancak kanunla ve Anayasa'da belirtilen sebeplerle sınırlanabilir.

Notlarım

Anayasamızda temel haklar ve ödevler

Anayasamız, temel hakları üç grupta toplar. **Kişinin hakları ve ödevleri**, insanın yaşamını, bedenini, evini ve düşüncelerini korur. **Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler**, eğitim, sağlık ve çalışma gibi alanlarda insanların daha iyi bir yaşam sürmesini amaçlar. Anayasamızın 42. maddesine göre kimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Aynı bölümdeki 56. madde de her insana sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı tanır. Çevreyi korumak ise hem devletin hem de vatandaşların ödevidir. **Siyasi haklar ve ödevler** ise vatandaşların ülke yönetimine katılmasını sağlar. Seçme ve seçilme hakkı, dilekçe hakkı, vatan hizmeti ve vergi ödevi bu grupta yer alır.

Örnek 2: Hangi grupta?

Soru: Aşağıdaki hak ve ödevleri Anayasamızdaki gruplara ayırınız.

> Konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, seçme ve seçilme hakkı, vergi ödevi, sağlık hakkı, düşünceyi açıklama hürriyeti

Çözüm:

> Kişinin hakları ve ödevleri: konut dokunulmazlığı, düşünceyi açıklama hürriyeti.
> Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler: eğitim hakkı, sağlık hakkı.
> Siyasi haklar ve ödevler: seçme ve seçilme hakkı, vergi ödevi.

Konut dokunulmazlığı, kimsenin kanunun izin verdiği durumlar dışında bir başkasının evine girememesi anlamına gelir. Bu hak kişinin özel yaşamını korur.

Ne öğrendik?

1. Anayasa neden en üst hukuk belgesi olarak kabul edilir?

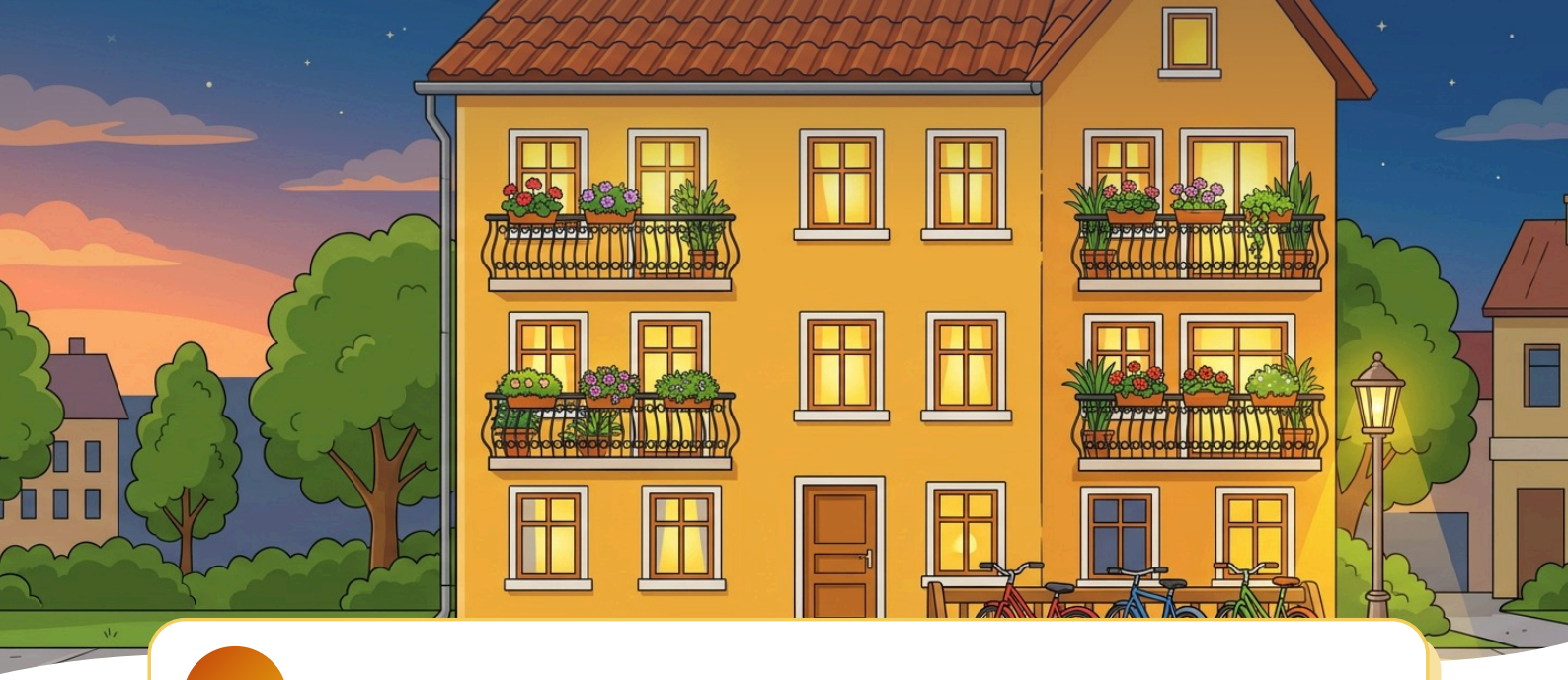
2. Temel hakların “devredilmez ve vazgeçilmez” olması ne anlama gelir?

3. Sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı size hangi ödevi yükler?

4. Aşağıdakilerden hangisi Anayasamızdaki siyasi haklardan biridir?

A) Eğitim hakkı
B) Konut dokunulmazlığı
C) Seçme ve seçilme hakkı
D) Sağlık hakkı

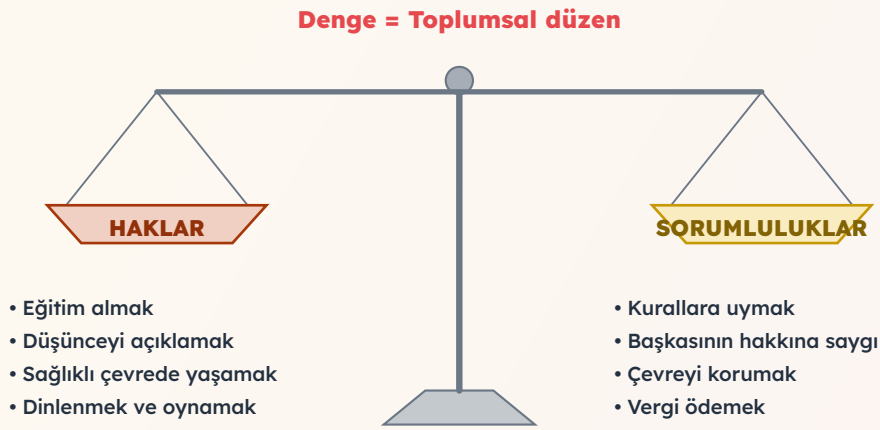
Notlarım

3 Hak ve Sorumluluk Dengesi

Hakkını kullanan bir kişi, başkalarının da aynı haklara sahip olduğunu unutmamalıdır. Müzik dinlemek herkesin hakkıdır. Ancak gece yarısı yüksek sesle müzik dinleyen bir kişi, komşularının dinlenme hakkını çiğner. Bu nedenle sık sık şöyle söylenir: **Bir kişinin özgürlüğü, başkasının özgürlüğünün başladığı yerde biter.**

Hak ve sorumluluk terazisi

Terazinin iki kefesi dengede olduğunda toplumda düzen sağlanır. Herkes yalnızca hakkını ister, sorumluluklarını yerine getirmezse ortak alanlar kirlenir, kurallar çiğnenir ve insanlar birbirine güvenmez. Bir toplumda sorumluluklar yerine getirilir ama haklar korunmazsa bu kez de adalet ve eşitlik zarar görür. Toplumsal düzen, haklara saygı gösterilen ve sorumlulukların paylaşıldığı bir ortamda sürer.

Etkinlik 2

Etkinlik: Hak terazisi

1. Sınıfta dört kişilik gruplar oluşturunuz.
2. Aşağıdaki durum kartlarından birini seçiniz.
3. Durumda hangi hakların karşı karşıya geldiğini belirleyiniz.
4. Her iki tarafın hakkını da koruyan bir çözüm önerisi yazınız.
5. Çözümünüzün toplumsal düzene katkısını sınıfla tartışınız.

KÜTÜPHANE

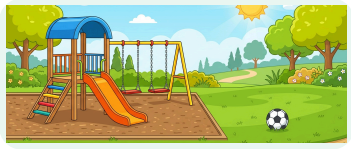
Bir grup öğrenci kütüphanede ödev hazırlarken yüksek sesle konuşuyor. Kitap okuyan öğrenciler rahatsız oluyor.

APARTMAN

Bazı aileler bisikletlerini apartmanın merdiven boşluğuna bırakıyor. Yaşlı komşular merdivenden geçmekte zorlanıyor.

PARK

Parkta top oynayan çocukların topu sık sık küçüklerin oyun alanına kaçıyor.

Örnek 3: Anlamı koruyarak yeniden yazalım

Soru: Aşağıdaki paragrafın ana düşüncesini, anlamını değiştirmeden tek cümleyle kendi sözlerinizle yazınız.

> Bir mahallede herkes çöpünü belirlenen saatte konteynere bırakır, sokak hayvanlarının su kaplarını doldurur ve parkın bakımına yardım ederse o mahallede yaşamak keyifli olur. İnsanlar birbirine güvenir, sorunlar büyümeden çözülür. Ancak birkaç kişi bile bu sorumlulukları önemsemezse temiz sokakta yaşama hakkı herkes için zarar görür.

Çözüm: Bir mahallede temiz ve huzurlu bir ortamda yaşama hakkı, ancak herkes sorumluluklarını yerine getirdiğinde korunabilir. Bu cümle paragraftaki düşünceyi eksiltmeden ve abartmadan anlatır. “Mahallede kimse sorumluluk almıyor.” gibi bir cümle ise anlamı değiştirdiği için doğru bir yeniden ifade değildir.

Ne öğrendik?

1. “Bir kişinin özgürlüğü, başkasının özgürlüğünün başladığı yerde biter.” sözünü bir örnekle açıklayınız.

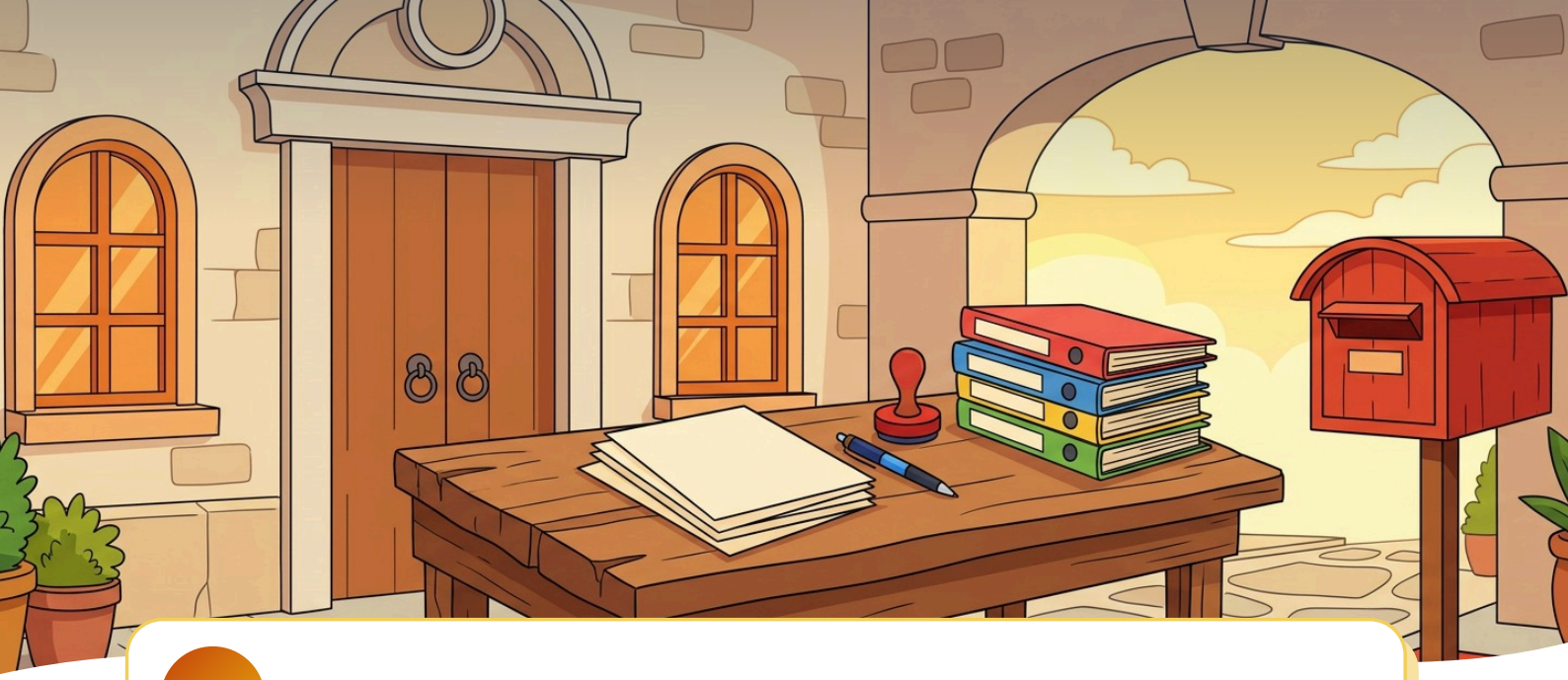
2. Herkes yalnızca hakkını ister ve sorumluluklarını yerine getirmezse toplumda neler olabilir?

3. Apartman kartındaki durumda iki tarafın hakkını da koruyan bir çözüm öneriniz.

4. Gece geç saatte yüksek sesle müzik dinlemek, komşuların hangi hakkını çiğner?

A) Eğitim hakkı
B) Seçme hakkı
C) Dinlenme hakkı
D) Mülkiyet hakkı

Notlarım

4 Hak Arama ve Dilekçe Hakkı

Bir hakkın çiğnendiğini düşünen kişi, bu hakkı kendi yöntemleriyle değil **yasal yollarla** aramalıdır. Anayasamızın 36. maddesi herkesin yargı mercileri önünde hakkını arama özgürlüğüne sahip olduğunu belirtir. Hak aramanın en kolay yollarından biri de dilekçe yazmaktır.

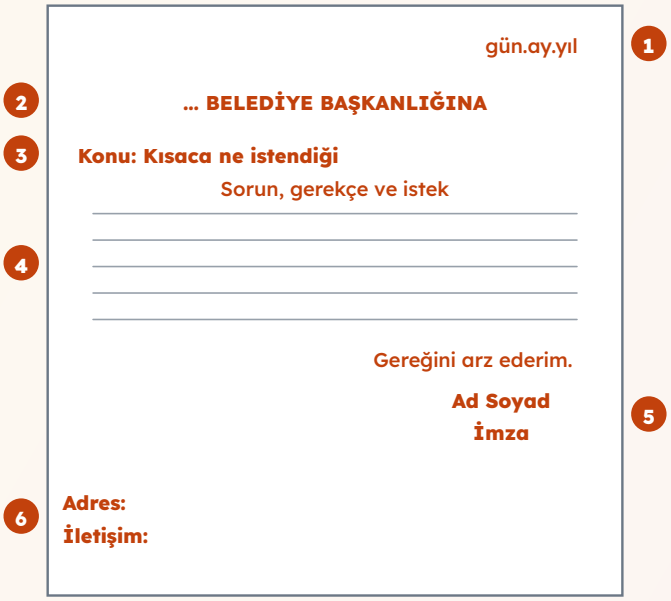
Tanım Dilekçe hakkı

Vatandaşların kendileriyle ya da toplumla ilgili dilek ve şikâyetlerini yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazılı olarak iletebilmesine dilekçe hakkı denir.

Dilekçe hakkı Anayasamızın 74. maddesinde yer alır. Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'a göre başvurunun sonucu dilekçe sahibine en geç otuz gün içinde yazılı olarak bildirilir. Bir dilekçede başvuranın adı, soyadı, imzası ve adresi bulunmalıdır. Bu bilgiler eksik olursa dilekçe incelenmez. Dilekçe yalnızca şikâyet için değil, bir dilek, öneri ya da bilgi isteği için de yazılabilir.

Notlarım

Dilekçenin bölümleri

Şekildeki numaralar dilekçenin bölümlerini gösterir:

- **Tarih:** Dilekçenin yazıldığı gün sağ üst köşeye yazılır.
- **Makam:** Dilekçenin gönderildiği kurumun adı ortaya ve yönelme ekiyle yazılır; çoğunlukla büyük harf kullanılır. Örneğin "... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA" ya da "... OKULU MÜDÜRLÜĞÜNE" yazılır.
- **Konu:** Dilekçenin ne hakkında olduğu birkaç sözcükle belirtilir.
- **Metin:** Sorun ya da istek açık, kısa ve saygılı bir dille anlatılır. Metin "Gereğini arz ederim." gibi bir cümleyle bitirilir.
- **Ad soyad ve imza:** Sağ alt köşeye yazılır.
- **Adres ve iletişim:** Sol alt köşeye yazılır.

Örnek 4: Doğru makamı bulalım

Soru: Okulun önündeki yaya geçidinin çizgileri silinmiştir. Öğrenciler karşıya geçerken zorlanmaktadır. Bu sorun için dilekçe hangi makama yazılmalıdır? Dilekçenin konusu ne olabilir?

Çözüm: Şehir içindeki yolların çizgi ve işaretlerinin bakımı genellikle belediyenin görevidir. Bu nedenle dilekçe belediye başkanlığına yazılmalıdır. Hangi belediyenin sorumlu olduğu bilinmiyorsa önce okul yönetimine danışılabilir. Dilekçenin konusu "Okul önündeki yaya geçidinin yenilenmesi" olabilir. Metinde sorunun yeri, öğrencilere etkisi ve istek açıkça yazılmalıdır.

Bağlantı: Çocuk Haklarına Dair Sözleşme

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 20 Kasım 1989'da Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi kabul etti. Türkiye de bu sözleşmeye taraftır. Sözleşmenin temel ilkeleri ayrım gözetmemek, çocuğun yüksek yararını gözetmek, çocuğun yaşama ve gelişme hakkını korumak ve çocuğun görüşlerine saygı göstermektir. Her yıl 20 Kasım, Dünya Çocuk Hakları Günü olarak kutlanır.

Etkinlik 3

Performans görevi: Sorunumu dilekçeyle bildiriyorum

Yakın çevrenizde yaşanan ya da yaşanabilecek bir sorun için ilgili kuruma gönderilmek üzere bir dilekçe taslağı yazınız.

1. Okulunuzda ya da mahallenizde gözlemlediğiniz bir sorunu belirleyiniz.
2. Sorunun hangi hakları etkilediğini ve kimlerin zarar gördüğünü yazınız.
3. Sorunun çözümünden hangi kurumun sorumlu olduğunu araştırınız.
4. Şekildeki bölümleri kullanarak dilekçenizi yazınız. Kişisel bilgilerinizin yerine yalnızca bölüm adlarını yazınız.
5. Dilekçenizi bir arkadaşınızla değiştirerek puanlama anahtarına göre birbirinize geri bildirim veriniz.
6. Dilekçenizi gerçekten göndermek isterseniz bunu öğretmeninize ve ailenize danışarak yapınız.

★ PUANLAMA ANAHTARI

Ölçüt	Tam (3)	Kısmen (2)	Henüz değil (1)
Biçim	Altı bölümün hepsi doğru yerde	Bir ya da iki bölüm eksik	Dilekçe biçimi yok
Doğru makam	Sorumlu kurum doğru belirlenmiş	Kurum kısmen doğru	Kurum belirlenmemiş
Sorun ve istek	Sorun, etkilenen haklar ve istek açık	Sorun açık, istek belirsiz	Sorun anlaşılmıyor
Dil ve yazım	Saygılı, kısa, yazım kurallarına uygun	Birkaç yazım hatası var	Dil uygun değil

Tuzağa düşme!

Yanılgı avı: Hak ve sorumluluk

- ✗ “Haklarım sınırsızdır, istediğim her şeyi yapabilirim.” → ✓ Haklarımı kullanırken başkalarının haklarına saygı göstermeliyim.
- ✗ “Çocukların hakları yoktur, haklar yetişkinler içindir.” → ✓ Çocukların da eğitim, sağlık, oyun ve korunma gibi hakları vardır.
- ✗ “Dilekçe yalnızca şikâyet etmek için yazılır.” → ✓ Dilekçeyle bir dilek, öneri ya da bilgi isteği de iletilebilir.
- ✗ “Hakkım çiğnenirse kendi yöntemimle karşılık veririm.” → ✓ Hak **yasal yollarla** aranır: dilekçe, resmî başvuru ya da yargı yolu.
- ✗ “Vergi ödemek benim haklarımla ilgili değildir.” → ✓ Okul, hastane ve yol gibi hizmetler vergilerle sunulur; vergi ödevi herkesin haklarını destekler.

✓ Ne öğrendik?

1. Bir hakkı yasal yollarla aramak neden önemlidir?

2. Dilekçede hangi bilgiler eksik olursa dilekçe incelenmez?

3. Mahallenizdeki parkın aydınlatması yetersizse dilekçeyi hangi makama yazarsınız?

4. Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun’a göre başvurunun sonucu en geç ne kadar sürede bildirilir?

A) Bir hafta
B) Otuz gün
C) Altı ay
D) Bir yıl

Notlarım

Konu Testi

✓ Ne öğrendik?

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz. Her sorunun doğru seçeneğini işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi bir hak ile o hakka bağlı sorumluluğu doğru eşleştirmiştir?
   A) Eğitim almak - Okula hiç gitmemek
   B) Parkı kullanmak - Parkı temiz tutmak
   C) Sağlık hizmeti almak - Çevreyi kirletmek
   D) Düşüncesini açıklamak - Başkalarına hakaret etmek

2. "Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir." Bu ifadeye göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?
   A) Temel haklar para karşılığında satılabilir.
   B) Temel haklar yalnızca yetişkinlere aittir.
   C) Temel haklar insan olmaktan kaynaklanır ve başkasına verilemez.
   D) Temel haklardan isteyen vazgeçebilir.

3. Aşağıdakilerden hangisi Anayasamızdaki sosyal ve ekonomik haklardan biridir?
   A) Eğitim hakkı
   B) Seçme ve seçilme hakkı
   C) Konut dokunulmazlığı
   D) Dilekçe hakkı

4. Selin, sınıftaki panoya kendi resmini asmak istemektedir. Ancak panoda başka öğrencilerin çalışmalarına yer kalmayacaktır. Selin'in hak ve sorumluluk dengesine uygun davranışı hangisidir?
   A) Diğer çalışmaları kaldırıp kendi resmini asmak
   B) Panoya hiçbir şey asılmamasını istemek
   C) Öğretmeniyle konuşup başkalarının çalışmalarına zarar vermeyecek bir yer bulmak
   D) Resmini panonun tamamını kaplayacak biçimde büyütmek

5. "Toplumda herkes haklarını isteyip sorumluluklarını yerine getirmezse ortak alanlar zarar görür ve insanlar birbirine güvenmez." Bu cümlenin anlamını değiştirmeden yeniden ifade eden seçenek hangisidir?
   A) Toplumsal düzen, hakların yanında sorumlulukların da yerine getirilmesiyle korunur.
   B) Toplumda sorumluluklar önemsizdir, yalnızca haklar önemlidir.
   C) İnsanlar birbirine güvenmezse haklar ortadan kalkar.
   D) Ortak alanlar yalnızca devletin sorumluluğundadır.

6 Bir köyde içme suyu borusu patlamış ve köylüler günlerdir susuz kalmıştır. Köylülerin hakkını yasal yollarla aramasına en uygun örnek hangisidir?

A) Yolu kapatarak araçların geçişini engellemek
B) Sorumlu kuruma dilekçe ile başvurmak
C) Komşu köyün suyunu izinsiz kullanmak
D) Sorunun kendiliğinden çözülmesini beklemek

KENDİME NOT

Bu konuda	Evet	Kısmen	Henüz değil
Ailede, okulda ve yakın çevrede hak ve sorumluluklara örnek verebiliyorum.			
Anayasamızdaki temel hak ve ödev gruplarını açıklayabiliyorum.			
Hak ve sorumluluk dengesinin toplumsal düzene etkisini yorumlayabiliyorum.			
Bir metnin ana düşüncesini anlamını değiştirmeden yeniden ifade edebiliyorum.			
Dilekçenin bölümlerini bilip bir dilekçe yazabiliyorum.			

Notlarım

Cevap Anahtarı

1. Hak ve Sorumluluk

1. Örnek cevap: Sevgi ve bakım görmek bir haktır. Ev işlerine yardım etmek bir sorumluluktur.
2. Bahçeyi temiz tutmak, ağaçlara ve oyun alanlarına zarar vermemek, başkalarını rahatsız etmeden oynamak.
3. Herkes sorumluluğunu yerine getirdiğinde herkes hakkını kullanabilir. Örneğin sınıfta sessiz olan öğrenciler, arkadaşlarının öğrenme hakkını korur.
4. **B.**

2. Anayasamızda Temel Haklar ve Ödevler

1. Bütün kanunlar anayasaya uygun olmak zorundadır. Anayasaya aykırı bir kanun yapılamaz.
2. Kimse bu hakları başkasına veremez, satamaz ve bu haklardan vazgeçemez.
3. Çevreyi korumak, kirletmemek ve çevre sağlığını gözetmek.
4. **C.**

3. Hak ve Sorumluluk Dengesi

1. Örnek cevap: Parkta top oynamak bir haktır. Ancak topu küçük çocukların oyun alanına atarak onları tehlikeye sokmak başkalarının güvenli oyun hakkını çiğner.
2. Kurallar çiğnenir, ortak alanlar zarar görür, insanlar birbirine güvenmez ve toplumsal düzen bozulur.
3. Örnek cevap: Apartman yönetimiyle konuşarak bisikletler için ayrı bir park yeri belirlenebilir. Böylece hem bisiklet sahiplerinin hem de yaşlı komşuların hakkı korunur.
4. **C.**

4. Hak Arama ve Dilekçe Hakkı

1. Kendi yöntemleriyle hak arayan kişiler başkalarının haklarını çiğneyebilir ve toplumsal düzen bozulur. Yasal yollar herkese adil davranılmasını sağlar.
2. Başvuranın adı, soyadı, imzası ve adresi.
3. Belediye başkanlığına.
4. **B.**

Konu Testi

1. **B.**
2. **C.**
3. **A.**
4. **C.**
5. **A.**
6. **B.** Dilekçe, hakkı yasal yollarla aramanın yollarından biridir.

Notlarım